

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Richardi Arsdekin Soc. Iesu S. Theol. Professoris
Theologia Tripartita Sive Resolutiones Polemicæ,
Speculativæ, Practicæ, Controversiarum, & Quæstionum,
etiam recentissimarum, quæ in Schola, & ...**

Missionarijs, & alijs animarum Curatoribus, & Theol. studiosis solerter
accommodatæ ...

Complectens copiosè Resolutiones Theologicas, etiam modernas, ad
praxim accommodatas

Archdekin, Richard

Antverpiæ, 1682

Caput 6. De Indulgentijs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40873

Quæres primò: quanta pœnitentia videatur esse proportionata pro uno mortali ordinario? Respondeo justam satis pœnitentiam esse v. g. coronam 5. decadum, vel aliam huic æquivalentem: vel quæ adæquet unam ex parvis horis Canonicis v. g. tertiam, sextam, aut nonam, ut est communis opinio. Non debet tamen hæc quantitas pœnitentiæ crescere æqualiter crescente numero peccatorum, quasi necessè foret injungere pro 10. mortalibus 10. coronas, sed hoc relinquitur determinandum judicio prudentis Confessarii.

Quæres secundò: quomodò possit hæc proportio servari cum Hæretico recenter converso, vel maximo peccatore, qui totâ vitâ gravissima peccata accumularunt? Respondeo optimam esse praxim, ut illis prospiciatur de Indulgentia Plenaria, qualem plerique Missionarii Hæreticis primò conversis ex privilegio possunt elargiri. Secundò, in partem pœnitentiæ injungendo illis opera aliàs præcepta v. g. sacra quæ audire tenentur diebus Dominicis & Festis, ac quædam jejunia quæ in Ecclesia occurrunt: hæc enim aliquando in pœnitentiam posse injungi docet *Suar. Vasq. & 4. alii cum Laym. l. 5. t. 6. cap. 15.*

CAPUT VI.

De Indulgentiis.

Indulgentia est remissio pœnæ temporalis extra Sacramentum per applicationem satisfactionis Christi & Sanctorum. Alia est plenaria, alia partialis tantum, ut est unius anni, carena, aut quadragesima. Dum autem conceditur indulgen-

dulgentia v.g. unius anni, aut septem annorum, sensus est, tantam remitti pœnam peccatorum, quanta deleteretur per pœnitentiam unius aut septem annorum secundum Canones pro peccatis olim imponi solitam, v. g. per jejunium pro certo tempore in pane & aqua.

Pro fundamento sequentium resolutionum : Quæritur primò, in quo sita sit vis Indulgentiarum : Secundò, quis habeat potestatem eas concedendi, & quid ad earum valorem, & fructum requiratur &c.

1. Dico primò : Extat in Ecclesia Thesaurus infinitus satisfactionum ex passionibus Christi & Sanctorum, qui potest per Indulgentias fidelibus applicari. Probatum ex Clem. VI. Extravag. *Vnigenitus*, ubi id disertè declaratur. Ratio hujus petitur ex infinito pretio & valore Passionis Christi quæ nunquam potest exhauriri, ergo semper restat nova satisfactio quæ possit per Indulgentias Christi nomine concessas in homines dispensari.

Dices, Si Passio Christi infiniti valoris possit ad Indulgentias per se sufficere, ergo irrogatur illi injuria addendo satisfactiones Sanctorum.

Respondeo, volenti non fieri injuriam, Christo autem gloriosum est passiones superfluas Martyrum aliorumque Sanctorum suâ causâ toleratas ad pœnæ remissionem aliis prodesse, cum etiam illæ ex virtute Passionis Christi suum valorem derivent.

2. Dico secundò, Habet Ecclesia Christi potestatem ex Thesauro Indulgentias fidelibus elargiendi ad tollendum reatum, non culpæ, sed pœnæ temporalis.

Probatum hæc potestas ex promissione generali Christi Matth. 16. v. 19. *Quodcumque solveris* ^{super}

super terram, erit solutum & in calis. Atqui unum ex vinculis quæ possunt remorari hominem à consecutione gloriæ cælestis est reatus pœnæ temporalis in hac, vel in altera vitâ persolvendæ etiam post suscepta Sacramenta, uti fusiùs ostendi supra in Cont. par. 2. de purgatorio. Ergo Ecclesia potest per Indulgentias illa pœnæ temporalis vincula relaxare.

Dices, Verba Christi ad summum concedunt potestatem remittendi illam pœnam viventibus *super terram.* Ergò Ecclesia excedit suam potestatem concedendo Indulgentias pro defunctis in purgatorio.

Resp. neg. antecedens: quia illis verbis non significatur eum qui absolvitur debere esse *super terram*, sed tantum illum qui actu absolvit, qualis est Christi in terris Vicarius, & alij quibus ille in concedendis Indulgentijs facultatem aliquam communicat.

3. Ad Indulgentiæ valorem requiritur causa rationabilis, & proportionata quantitati Indulgentiæ, juxta prudentem concedentis æstimationem, quæ peti non debet ex sola operis difficultate, sed etiam ex bonitate finis, qui per opus illud intenditur. *ita Suar. Con. Fil. Bonac. D. 6. q. 1. p. 1.* Ratio est, quia Pontifex hujus thesauri non est Dominus, sed Dispensator.

4. Cùm Indulgentiæ sint gratiæ, non expirant morte concedentis: nec ante notitiam revocationis, ut notat Sà: & si concedantur sine temporis limitatione, censendæ sunt esse perpetuæ.

5. Possunt moribundi plures Indulgentias Plenarias ob plures titulos concessas simul lucrari. g. quia habent plura rosaria, vel grana, &c. quibus sunt applicatæ; vel titulo Religionis,

290 Pars 3. tract. 3. cap. 6 De Indulgentijs.
ligionis, Confraternitatis &c. modò non requi-
rant, ut certa opera pro speciali necessitate ap-
plicentur. Idque fieri etiamsi aliquarum non re-
cordentur docet *Lugo, Diana, & alij* contra *Rodrig.*
Trull. &c.

6. Si quis sæpius repetat opera præcepta v. g. eodem die sæpius legat Rosarium, vel visitet Ecclesiam, probabile est toties lucrati Indulgentias concessas pro isto opere; nisi addita sit restrictio: quia favores sunt ampliandi, ita *Henriq. & Rodrig.* sed probabilius docet *Lugo*, non posse rectè præsumi illam esse concedentis voluntatem.

7. Potest quis plures Indulgentias ad diversos fines concessas, uno & eodem opere lucrari, si opus sit æquè utile ad finem utriusque Indulgentiæ, nec intra idem tempus possit iterari v. g. hodiernum jejunium, vel Communio. Ita *Præp. Laym.*

8. Non lucratur Indulgentiam, qui omittit aliquid, quod secundum probabilem sententiam non est necessarium ad eam obtinendam, si à parte rei id quod omittitur ad valorem sit necessarium. Ratio, quia bona fides aut communis error non supplet hic defectum, aut valorem. *Suar. Sanch. Bonacina* alijque: quamvis contrarium velit esse probabile *Diana* part. 10. tr. 11. ref. 34.

9. Non impeditur effectus Indulgentiæ primò, si modicum tantum omittas v. g. ex oratione, eleemosyna, aut jejunio requisito. 2. Et si in opere præstito defuerit intentio lucrandi Indulgentias, uti probabiliter docet *Bonac. Sales. alijque* contra *Suarcm.* 3. Et si opera, quæ per solviti v. g. jejunium, aut sacrum fuerint aliunde ex Ecclesiæ præcepto debita, uti docet *Laym. Sed*

in his quando potes, tutius sequeris oppositum, ne forte Indulgentiæ valor impediatur, quamvis aliàs non parvi momenti sit spem habere probabilem obtinendæ Indulgentiæ.

10. Quando conceduntur indulgentiæ v. g. centum aut mille dierum, aut annorum, per hoc non designatur totidem dies aut annos auferri ex pænis Purgatorij, sed æquivalet totidem diebus aut annis pænitiæ peragenda ex præscripto factorum Canonum, qualis erat pænitiæ 40. dierum in pane & aqua pro eo qui perjurium sciens admiserat, ut patet ex cap. *Quicumque* 6. q. 1. Indulgentia igitur v. g. 40. dierum tantum tollit durationis Purgatorij quantam talis pænitiæ 40. dierum in pane & aqua; quanta verò sit illa duratio nulli, nec Pontifici notum est.

11. Episcopi ex jure communi concedere possunt unius anni Indulgentias pro die anniversario Dedicacionis templi, & alio tempore ob justas causas 40. dierum, possuntque hanc potestatem alteri delegare.

12. Non possunt tamen pro defunctis Indulgentias concedere. Quia eorum potestas in hoc restricta est ad suos subditos. *C. Quod autem de pæniti. & remis.* ita *Laym. de Indulg. c. 4.*

13. Hic denique bene notandum, Authores non paucos docere, illum qui ignorat indulgentiam, nihilominus eam lucrari, si opus pro quo concessa est exequatur. Ita Card. de Lugo *de pæn. disp. 27. n. 8.* Sanctarellus, Villalobos, Molina, Layman, Salas, quos refert & sequitur Diana. *4. part. tract. 4. resol. 24.* & alibi Leander à SS. Sacramento *tom. 1. tract. 5. de Sacram. disp. 14. q. 37.* Quod etiam probat Moya in tomo postremo selectarum quaestionum, *disp. 4. quaest. §. 2.* Quia Pontifex annectens indulgentiam certo operi, non

non solet communiter exprimere quod intentionem tanquam conditionem requirat: nec ad remissionem pænæ per se necessaria est notitia & acceptatio, ut patet, inquit, ex indulgentia Cruciatæ pro articulo mortis, & in animabus Purgatorij, quibus Indulgentia applicatur sine earum notitia. Sed quamvis hæc illorum doctrina possit esse incitamento ut bona opera frequenter exercentur, non potest tamen de Indulgentia reddere securum si alia sit mens concedentis: nam probabilitas sententiæ non potest indulgentiæ valorem supplere.

QUÆRES, An Indulgentiæ datæ alicui Templo expirent, si fabrica sit diruta: aut si templo ab Hæreticis occupato aliud Sacellum sub eodem titulo alibi erigatur, vel assumatur?

Respondeo ad primum, Indulgentias non expirare, si in loco fabricæ dirutæ aliud templum ædificetur. Quia moraliter censetur eadem Ecclesia, ita *Suar. Bonac. Laym. hic l. 5. tr. 7. c. 3. n. 5.* Quod si templo Superioris autoritate destructo, alio loco novum ædificetur sub eodem titulo ac patrono, probabile etiam est Indulgentias pariter cum templo alio transferri, nisi præcisè ratione loci Indulgentiæ ab initio concessæ fuissent, ita *Suar. Bonac. Laym. supra, S. Antoninus 1. p. tit. 19. c. 1. apud Dicastitium de purg. num. 118.*

Respondeo ad secundum, quando loco templi ab hæreticis occupati Sacellum alibi sub eodem titulo assumitur, probabile esse Indulgentias templo concessas in Sacello perseverare. Eadem enim videtur esse ratio de Sacello vicariè assumpto, & templo alibi ædificato. Quia tamen res hæc dependet ab eo, an intentio Pontificis fuerit Indulgentias illas uni loco alligare, vel etiam ad alium locum extendere, consuetissimum

tissimum est à sua Sanctitate pro novo loco novas Indulgentias postulare.

De Iubilæo.

QUæ de Iubilæo dubia sunt breviter resolvam juxta probabiliore Theologorum sententiam. Habet autem Jubilæum, ultra quamlibet Indulgentiam Plenariam, annexas multas facultates quoad absolutionem à Censuris, casibus reservatis, commutandi vota, item effectum certiore, ob causam magis universalem, longiorem durationem ad duas saltem septimanas &c.

Probabilius videtur idem Jubilæum posse bis obtineri, si quis opera præscripta bis perficiat, ut semel in prima, & semel in secunda septimana qua durat Jubilæum, ut docet Lezana, Reginaldus, Diana, & novissimè Gobat de Jubilæo cap. 15. contra Card. Lugo & Layman.

Non potest aliquis autoritate propria unum ex operibus pro Jubilæo præscriptis commutare in aliud apertè melius: id potest Confessarius tantum quando adest impedimentum impotentia ut carcer, morbus, iter, navigatio &c: nam Bullæ communiter dicunt, *Qui nequeunt.*

Quæstio singularis est: Quando aliquis neglexit omnia opera pro Jubilæo præscripta prima, & secundâ hebdomadâ, sed tandem ipso ultimo die novâ pietate & pœnitidine ductus accedit ad Confessionem & Communionem pro lucrando Jubilæo; an possit tunc Confessarius omnia opera quorum jam tempus effluxit v. g. jejunia commutare in alias pias actiones, eumque reddere participem Jubilæi & omnium eò pertinentium. Respondeo probabile esse id posse fieri.

294 Pars 3. tract. 3. cap. 6. De Iubilao.
fieri, ut docet Filiucius tract. 8. n. 268. Sancta-
rellus c. 7. dub. 1. Diana part. 5. tr. 12. resol. 26. &
post illos Gobat tr. 3. cap. 17. quia ille sic consti-
tus habet veram impotentiam intra illud tem-
pus opera præscripta peragendi.

Hinc etiam probabiliter resolues, pro eo qui
omnibus peractis, ultimâ Dominicâ Jubilæi non
potest communicare, quia manè inadvertenter
soluit jejunium naturale, posse per confessarium
communione in aliud opus commutari: quam-
vis id neget Lugo hic num. 119.

Jejunium quod pro tribus diebus requiritur
ad Jubilæum, debet observari intra eandem sep-
timanam, sic ut probabilius sit non sufficere
primâ septimanâ semel, & secundâ bis jejunare:
imo nec intra eandem septimanam v. g. pro die
Mercurij jejunare die Jovis sine necessitate &
auctoritate Confessarij. Nam Bullæ expressis
verbis requirunt *Feriam quartam, sextam, & Sab-
bathum alterius ex duabus hebdomadis*. Contrariam
opinionem quam tenet Bonacina, Naldus, Pa-
laus apud Dianam. vocat falsam Lugo hic disp.
12. num. 205.

Qui nullam potest dare eleëmofynam, non te-
netur ejus loco aliud peragere. Sufficit eleëm-
fyna etiam valdè modica, juxta Bullas recentio-
res, quæ sic habent, *Qui eleëmofynas pro arbitrio
suo fecerint*. Qui exercet gratis aliquod opus mi-
sericordiæ corporalis, ut visitare & solari agros
aut captivos, videtur satisfacere conditioni eleëm-
ofynæ erogandæ: nam illa opera esse propriè
eleëmofynam docet S. Thomas 2. 2. quæst. 32.
art. 3. Videtur etiam perinde esse quo tempore
intra duas septimanas detur eleëmofyna; &
quamvis plerumque in Bulla Jubilæi eleëmofy-
na ponatur ultimo loco, ille ordo non est curan-
dus,

aus, ut docet hic Gobat cap. 30. in fine.

Per Bullas Jubilæi ordinarias, primò, datur facultas eligendi quemlibet Confessarium: sed debet is esse approbatus ab Ordinario loci: & liber à Censura Ecclesiastica. 2. Tali Confessario datur potestas absoluendi à quibuscunque censuris: sed tantum pro foro interno. Et hæc absolutio probabiliter potest dari à Sacerdote approbato cui non confiteris. Potest etiam conferri post elapsum tempus Jubilæi, quando intra Jubilæum alia opera perfecisti, sed ex oblivione, vel ex justa causa eo tempore non petijsti oblationem à censuris: vel quando ipsa absolutio ex justa causa debuit differri. Et idem valet de absoluteione à casu reservato post tempus Jubilæi elapsum. Ita Filiucius, Palaus, Card. Lugo de Pœnit. disp. 20. num. 99.

Tertiò, datur facultas absoluendi à Casibus Reservatis, etiam in Bulla Cœnæ: nec excipitur hæresis nisi id exprimat. Quartò, potestas commutandi omnia vota in alia pia opera, votis Castitatis, & Religionis duntaxat exceptis; sic enim verba Bullæ sonare solent. Non præbent tamen potestatem in votis dispensandi. Nec commutandi vota in præjudicium alicujus tertij, quando jam sunt acceptata, *Suarez, alijque.* Per votum castitatis supra exceptum, intelligitur votum absolutum castitatis perpetuæ & perfectæ, juxta ea quæ dixi supra p. 3. tract. 1. in fine de facultatibus ordinarijs quorundam Regularium.

Qui omisit lucrari Jubilæum in sua diœcesi aut patria durante tempore in ea constituto, potest illud lucrari alio loco, in quo tempus præscriptum nondum effluxit: imo probabiliter in sua Patria, si ante ignoravit Jubilæum ibi publicatum.

blicatum fuisse, uti tradit cum alijs Diana part. 3. tr. 4. resol. 151.

Quando durante Romæ Jubilæo Anni Sancti singulis 25. annis, suspendi solent extra Urbem alia Indulgentiæ Plenariæ, non intelligitur illa suspensio de constitutis in mortis articulo quominus possint lucrari alias Indulgentias plenarias: ita contra Layman & alios, docet cum alijs Lezana & Bonacina ex Declaratione Urbani VIII. anno 1625. Neque suspenduntur Indulgentiæ alia pro defunctis, etiam in Communionem generali, ut docet Card. Lugo alijque. Neque Indulgentiæ concessæ particularibus personis v. g. personæ Regis, aut alicujus Reliosi, ut habet Sanchez, Filiucius, Diana, Bonacina & Lugo adducens declarationem Urbani VIII. Neque concessæ ab Episcopo, aut alio quàm à Pontifice, Sanchez, Diana, Bonacina, Lugo disp. 20. sect. 8. Neque cessant alia Indulgentiæ non plenariæ, ut docet Navarrus apud Zerolam, pro qua sententia refert Pellizarius declarationem Urbani VIII. Quia, inquit, etsi postremæ Bullæ dicant, *Durante Iubilæo omnes & singulas indulgentias suspendimus*, alij tamen Pontifices ante Clementem VIII. addiderunt, *plenarias, & sequentes dicunt se procedere, exemplo Prædecessorum.*

Propter similem causam disputatum est, an per postremum Jubilæum Anni Sancti concessa fuerit potestas, aut suspensa ea quæ datur Regularibus privilegiatis, absolventi à canibus Pontifici reservatis, Quam quæstionem ex professo recenter tractat P. Georgius Gobat de Jubilæo cap. 48. qui omnes particulares indulgentias, earumque vim, aut revocationem, præ ceteris accuratissimè prosequitur.